

Valokuvien esittämisen ja kohtaamisen moninaisuudesta

Taidehistorioitsija ja kuraattori Anna-Kaisa Rastenbergerin ja kuraattori Iris Sikkingin toimittama englanninkielinen artikkelikokoelma *Why Exhibit? Positions on Exhibiting Photographies (2018)* käsittelee valokuvien näytteille asettamiseen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä.

Esipuheessa määrittäyty selkeästi teoksen päämäärä. Valokuvasta on tullut niin monisäikeinen ilmiö, että sen esittämisen institutionaalisten konventioiden uudelleenmäärittely ja -suunnittelu on paikallaan, Rastenberger ja Sikking kirjoittavat. He nostavat esille sen, että tänä päivänä ei ole olemassa mitään ensisijaista valokuvien esittämisen muotoa, vaan moninaisuus vallitsee siinä, miten kohtaamme valokuvia: näyttelyissä, kirjojen ja lehtien kautta, internetissä ja sosiaalisessa mediassa. Laajentuvuudesta tai moninaistumisesta itsestään on tullut valokuvaa määrittävä ominaisuus. Kokoelman nimeen valittu sana 'photographies' sanan 'photography' sijaan toimii myös esimerkkinä tästä. Valokuvan tekninen kehittyminen ja digitalisoitumisen mukanaan tuomat uudet tavat käyttää valokuvaa ovat johtaneet tilanteeseen, jossa puhumme valokuvasta virtaavana, muovautuvana ja epävakaana, Rastenberger ja Sikking toteavat. Kaikissa valokuvan monissa nykymuodoissa onkin heidän mukaansa tärkeää kysyä, miten näemme valokuvan juuri nyt, sekä kenen toimesta ja mitä tarkoitusta varten valokuvia esitetään, ja missä kontekstissa.

Teos koostuu pidemmistä tutkimuksellisista artikkeleista, lyhyemmistä avauksista tiettyihin teemoihin sekä dialogimuotoisista haastatteluista. Eryityisesti juuri haastattelut avaavat mielenkiintoisia näkökulmia taiteilijoiden työhön sekä laajemmin esimerkiksi näyttelyiden kuratoimiseen liittyviin kysymyksiin, dialogimuotoisuuden mahdollistaessa myös haastattelijan osallistumisen keskusteluun. Teoksen kirjoittajajoukko on monipuolinen ja kansainvälinen, mukana on kuraattoreita, tutkijoita, valokuvaajia ja taiteilijoita.

Teoksen marginaaliin painetut luku- ja otsikkotiedot helpottavat laajan tekstikonaisuuden jäsentämistä sekä yksittäisten artikkelien ja teemojen löytämistä. Ne mahdollistavat myös teokseen tutustumisen osioittain. Teosta kuvittavat suuret värilliset valokuvat kiinnittävät huomion paitsi itse taideteoksiin, installaatioihin ja muihin artikkeleissa esiteltyihin, näytteille asetettuihin valokuviin, myös näyttelyarkkitehtuuriin ja sitä kautta teosten katsomiseen ja kokemiseen, sillä kuvissa esiintyy myös näyttelyiden kävijöitä, yleisöä. Ne muistuttavat myös siitä, että painettu kirja on yksi tärkeä valokuvien esittämisen (ja valokuvallisen esittämisen) formaatti, joka pitää pintansa myös erilaisten digitaalisten mahdollisuuksien rinnalla.

Teos on jaettu viiteen osioon, joiden otsikoina toimivat kysymykset: *How to Deal with Liquidity? What's Been Viewed? How to Frame? Who's Narrating the Space* sekä *Where to Meet?* Näiden kysymyksenasettelujen alla teksteissä pohditaan ajankohtaisia teemoja, kuten esimerkiksi miksi enää mennä paikan päälle katsomaan näyttelyä kun sen voi nähdä sosiaalisesta mediasta (tutkija **Taco Hidde Bakker**), valokuvakokoelmien näytteille asettamiseen liittyviä eettisiä haasteita (Rastenbergerin haastattelemana Suomen valokuvataiteen museon intendentti **Anni Wallenius**), sekä valokuvainstituutioiden suhdetta kestävään kehitykseen (Rastenbergerin haastattelemana Kunst Haus Wienin johtaja **Bettina Leidl**).

Esittämiinsä kysymyksiin artikkelikokoelma tarjoaa myös vastauksia. Teoksen nimeksi nostettuun kysymykseen "Why Exhibit"? yhden mahdollisen vastauksen kiteyttää Sikkingin haastattelemana taiteilija **Rune Peitersen**:

It's comforting to me that we still have this space, the "art world", where we can discuss complex or controversial themes. Just imagine if such a space didn't exist! [...] To me, the role of art is to offer a way to

look through someone else's eyes, to experience someone else's world, to connect with the other, thus making visible and tangible that we are not alone in the world. I think that's what art is about, and what exhibiting is about as well." (s. 355 – 356.)

Teos toimii laajana ja monipuolisena avauksena kysymyksiin valokuvien ajankohtaisista esityskäytännöistä, ja sopii luettavaksi kaikille valokuvan kentästä, valokuvataiteesta, näyttelysuunnittelusta ja kuratoimisesta kiinnostuneille myös yleisemmin.

***Why Exhibit? Positions on Exhibiting Photographies.* Toim. Anna-Kaisa Rastenberger & Iris Sikking. Amsterdam: Fw: Books & The Academy of Fine Arts, University of the Arts Helsinki, 2018.**

Kirjoittaja valmistelee väitöskirjaa valokuvan materiaalisuuteen liittyvistä kysymyksistä nykyaiteessa Turun yliopiston taidehistorian oppiaineessa.